

Dört Kozalak • Karin Karakaşlı

Köprü Kitaplar • Roman • 160 sayfa • Önerilen sınıflar: 6, 7, 8, Lise

DUYGULAR • KİŞİSEL GELİŞİM • HAKLAR • SORUMLULUKLAR • OKUMA KÜLTÜRÜ

sınav • kaygı • ayrımcılık • ebeveyn kaybı • iletişim • dayanışma • arkadaşlık • ilk aşk • başarı • öğretmen-öğrenci iletişimi • farklılıklar • müzik • kendini tanımak • büyümek

Şair, yazar **Karin Karakaşlı**'nın, farklı kültürel ortamlarda büyüyen dört genci bir araya getirdiği romanı, ÇGYD tarafından 2014 Yılın Gençlik Romanı seçildi. Sınav kaygısının gençleri nasıl etkilediğini duygu dolu, yalın bir dille anlatan roman, onların kültürel ve toplumsal farklılıkları anlamlandırma çabasına, dayanışmayla her türlü zorluğu aşma azimlerine ışık tutuyor. Gençleri edebiyatla buluşturmayı amaçlayan, editörlüğünü **Semih Gümüş**'ün üstlendiği ve **Müren Beykan**'ın yayına hazırladığı, 2010 Memet Fuat Yayıncılık Ödülü ile taçlanan Köprü Kitaplar koleksiyonun 17. kitabı, her yaştan okuyucu için.

Üniversite sınavları yaklaşmaktadır; bambaşka kültürel ve sosyal aile yapılarında büyüyen Emre, Kumru, Mari ve Şerzan'ın yolu, iki genç öğretmenin evinde kesişir. Her yıl seçtikleri "özel" öğrencileri sınavlara hazırlayan öğretmenlerle bir yandan ders çalışırken, bir yandan da yaşama ilişkin sorularına cevap arayan gençler, gerçek bilgi üzerine kafa yorar ve zamanla dostluğun gücünü keşfederler...

TARTIŞMA KONULARI...

- 1- Romanın başında yazarın anlattıklarından, ilk izlenim olarak, Emre, Şerzan, Mari ve Kumru'nun her birinin en çok dikkatinizi çeken nitelikleri neler?
- 2- Osman ve Umut öğretmenler neden yalnızca dört öğrenciyle çalışıyor; kalabalık grup daha kazançlı olmaz mı? İkisinin derslere yaklaşımı nasıl adlandırılır; geneldeki ders alan öğrenci-ders veren öğretmen anlayışından farkları ne?
- 3- Mari kendi dili için söylediği, "İstiyorum ki kapısı açık kalsın, yoksa küser," sözüyle ne anlatmak istiyor? Bir dil nasıl "küser"?
- 4- Osman ve Uğur ilk derse uğurlu renkteki gömleklerini giyiyorlar. "Uğur" konusundaki düşünceniz ne? Uğurun batıl inançtan öte bir anlamı olabilir mi? Osman ve Uğur'un ilk derste çocuklara verdiği kozalaklar da uğur amaçlı mı, yoksa başka simgesel bir anlamı var mı?
- 5- Emre neden Mari ve Şerzan'ı hedef alan incitici sözler söylüyor ve sonrasında kendilerinden nasıl bir açıklamayla özür diliyor? Sizce arkadaşlıkta hangisi daha belirleyici; karşıdakini incitmek mi, özür dileyebilmek mi?
- 6- Emre'nin Kaan'la arkadaşlığını özlediğini biliyoruz; bu arkadaşlık neden bitmiş? Bir arkadaşlığın sürdürülebilir olması hangi sorumlulukları gerektirir?
- 7- Emre'nin 101-103. sayfalardaki Kaan'a yazdığı özür mektubunu sözcük seçimi, üslup ve içerik yönünden analiz edin. Bu mektup okuyana neler düşündürür; dikkatinizi çeken ayrıntıları neler?
- 8- Osman'ın dediği gibi, ilişkilerde "birlikte üzülebilmek" neden önemli? Sizce arkadaşlıklarda sevincin mi yoksa acının paylaşımı mı dayanışmayı artırır?
- 9- Kaan'ın kişiliği için neler söylenebilir? Emre ile iki yıl ayrı kalmalarının altında nasıl bir anlaşmazlık var?
- 10- Kumru'nun 134. sayfada anlattığı gül masalını siz nasıl yorumlarsınız? Bu masalı destekleyecek örnekleriniz neler?
- 11- Sizce İnge ve Osman neden ayrılmış? İdealleri farklı olduğundan mı, kültür ya da kişilik uyumsuzluğundan mı; neden?

12- Osman ve Uğur Hoca'nın gençleri yalnızca sınava hazırladığı söylenebilir mi? Bilginin yanı sıra karşılıklı olarak neler paylaşıyorlar? Osman kendini neyi başarmış olarak görüyor?

YARATICI ETKİNLİKLER...

- **Yazma:** Herkes, “Korkusunu söyleyebilenden daha cesur kim var!” cümlesini içeren kısa bir öykü yazsın. En çok beğeni toplayan öyküler varsa okul gazetesinde ya da internet sitesinde yayınlansın.
- **Araştırma:** Öğrenciler 4 kişilik gruplara ayrılarak bir tür “felsefe atölyesi” gerçekleştirsin. Saptanan hazırlık süresi boyunca her grup “başarı-başarısızlık” kavramlarını irdelesin. Toplumun başarı kıstasları, bu kavramların maddesel-işsel karşılıkları, kitlesel ve bireysel algılar, başarının diğer duygularla etkileşimi gibi konunun pek çok başlığı, gruplarca araştırılarak tartışılsın. Her grup kendi görüşlerini kısa bir sunum olarak diğerleriyle paylaşsın. Tüm grupların ortak görüşleri bir rapor halinde derlensin. Uygun görülen mecralarda yayımlansın.
- **Uygulama:** Dört arkadaşın her birinin stres ve kaygı belirten farklı bir beden dili alışkanlığı var. Genel olarak beden dilinde kaygı ve stres bildiren jest ve mimikler nelerdir? Uygulamalı olarak gösterin. Herkes bunlardan hangilerini ve hangi anlarda yaptığını düşünsün. Bu jest ve mimiklerin iletişimdeki yayıflatıcı-güçlendirici etkilerini irdeleyin.
- **Proje:** Romanda Mari ve Şerzan'ın kökenleri dolayısıyla ayrımcılığa uğrayabildikleri hatırlatılıyor. Ayrımcılık konusunda farkındalık artırıcı ve bilinçlendirici 4 aşamalı bir proje hazırlayın. Önce ayrımcılığın ne olduğuna dair sınıfça bir beyin fırtınası yapın. İkinci turda insanların başka hangi nedenlerle ayrımcılıkla karşılaştığını, üçüncü turdaysa ayrımcılığın kökeninde hangi anlayışların yattığını irdeleyin. Ortaya çıkan görüşler hakkında büyük bir pano hazırlayın. Mümkünse panoyu çoğaltarak okulun farklı noktalarında da sergileyin.
- **Münazara:** 3 ya da 5 kişilik bir jüri oluşturun. Diğer öğrenciler 2 gruba ayrılınsın. Sözcüleri aracılığıyla gruplardan biri, “İyi ya da kötü olmak dış etkenlerle belirlenen bir durumdur; insan istemeden kötü olabilir,” görüşünü, diğer grup, “İyi ya da kötü olmak bir seçimdir; insan iyilik için kararlılık göstermelidir,” görüşünü savunsun. Somut örneklerle desteklenen savunmaların gücüne öğrenci jürisi karar versin.
- **Sunum:** Öğrenciler ikili gruplansın. İkiliiler “ilk aşk” temasını işleyen en sevdikleri romanı ya da filmi tanıtan bir sunum hazırlasın. Görseller ve mümkünse kısa videolar eşliğinde gerçekleştirilecek bu sunumlar öğrencilere tema için bir seçenek listesi sağlayacaktır. Bakalım hangi film/roman ortak beğeni toplamış?
- **Canlandırma:** Babasını kaybeden Kumru'yu teselli etmek üzere Osman Hoca'nın yaptığı konuşmayı gönüllü gruplarla canlandırın. Sonrasında öğrenciler romanda diyalogun dışına çıkarak kendi sözlerini aramayı denesin. Bir tür psikodrama seansı gibi sürecek çalışmaya katılan öğrenciler sonuçta farklı ilerleyen diyaloglarda kendilerini nasıl hissettiklerini anlatsın. Sınıfça bu tür bir desteklerin ne denli hassas dengeler içerdiğini deneyimleyin.
- **Tartışma:** Emre'nin ifade ettiği, “öncelik belirlemek, yeri geldiğinde fedakârlık da yaparak, iradeyle bir şeyi sürdürmek” davranışına herkes kendinden örnek versin. Belirlediği şeyi sürdürmek için hangi fedakârlıklarda bulunduğunu anlatsın. Bu sıkıntıya katlanma nedenini açıklasın. Bu tartışmanın sonunda çıkardığınız önermeleri listeleyin.